

TIETOTEKNIIKAN ARVIOINTI OSANA LABORATORION AKKREDITOINTIA

11.11.2002

Mittatekniikan keskus
FINAS
Risto Suominen

SISÄLTÖ

- Yleistä
- EA ad-hoc group
- FINAS S21/2002
- Keskustelua

YLEISTÄ

- Tietotekniikka ei ole erillinen osa laboratorion toimintaa
- Tietotekniikan yleistymisen ja merkittävyyden myötä tietotekniikan arviointiin akkreditoinnissa kiinnitetään aiempaa enemmän huomiota

YLEISTÄ

- Tietotekniikka on tuotu aiempaa selvemmin esille laboratorioden akkreditointivaatimusstandardissa ISO/IEC 17025
- Tietotekniikan käyttöaste eri laboratorioissa vaihtelee

Joitakin aihealueita, joista halutaan lisätietoa

- Sähköisessä muodossa oleva toimintajärjestelmä sekä dokumentointi
- Tietojärjestelmien validointi
- Sähköinen raportointi
  - * sähköinen allekirjoitus

Tilanne eräissä akkreditointielimissä

COFRAC: guide 1413

DANAK: guide RL 10 Use of computers in labs

DAR: guide INF 6 Use of computer systems in labs

FINAS: S21/2002 (korvaa edellisen version S21/1994
Tietokoneavusteisten mittaus- ja testausjärjes-
telmien varmistusmenettelyt)

NA: guide NA Doc 51

Tilanne muutamissa akkreditointielimissä

SANAS: EA/GA(98)95 vanha opas (EA Guidelines for the use of computers and computer systems in accredited laboratories)

SIT: guide 535 Guide to manage and control info sys in labs

SWEDAC: guide 01:14 Assessment of quality systems on computers

UKAS: opas tekeillä, työ keskeytetty

Tietotekniikan validointiin ja käyttöön liittyvää kirjallisuutta

---

- ISO/IEC 12207 Software Lifecycle Processes
- ISO/IEC 12119 Software Packages- Quality Requirements and Testing
- ISO/IEC 17799 IT Security management
BS 7799 Information security
- GAMP (Good Automated Manufacturing Practices)
- EU directive on electronic signatures
- ja paljon muita!

EA ad-hoc group on the use of computers

Merih Malmqvist, SWEDAC

Greg Gogates, A2AL

Bruno Cavigioli, IMGG

Giuseppi Bongiovanni, SIT

Per Lang Pedersen, DANAK

EA:n ad-hoc työryhmä

Tavoitteet ja aikataulu

* oppaan laadinta

- tietotekniikan validointi
- sähköisten asiakirjojen ja tiedostojen hallinta

-

-

* opas valmis esitettäväksi EA/LC
elokuu 2003;

mutta.....

EA:n ad-hoc työryhmän nykytilanne

- Työryhmä "jäissä"
- Työn ottaa vastuulleen Eurolab...
- Aikataulu....????

VANKin ad-hoc työryhmä

- Työryhmän kokoonpano
varsinaiset jäsenet ja erikseen kuultavat
asiantuntijat
- Tehtävät
akkreditointimenettelyssä arvioitavien
tietotekniikkamenettelyjen oleellisimpien
kohtien tunnistaminen ja yleisten periaatteiden
luominen niiden arvioimiseksi

oppaan S21/1994 revisiointi

VANKin ad-hoc työryhmä

- Työryhmän ensimmäinen kokous keväällä 1999
- Työryhmä esitteli opasluonnoksen keväällä 2001
- Opasluonnos kommentteilla ja koekäytössä runsaan vuoden ajan
- Opas S21/2002

FINAS S21/2002

- Ei ole vaatimus
  - yleisiä periaatteita
- Tarkoitettu arvioijille; myös laboratorioiden käytettävissä
- Tietotekniikan alue muuttuu nopeasti
  - päivitystarve

FINAS S21/2002

- 1 Johdanto
- 2 Yleistä laboratorioden tietojärjestelmistä
  - 2.1 Käyttöjärjestelmät
  - 2.2 Kaupalliset valmisohjelmistot
  - 2.3 Laitteisiin integroidut ohjelmistot
  - 2.4 Laboratorioden tiedonhallintajärjestelmät
  - 2.5 Tietoverkot ja tiedonsiirto

FINAS S21/2002

---

3 Tietotekniikan hallintaan ja käyttöön liittyviä asioita

3.1 Vastuu laboratorion tietojärjestelmästä

3.2 Tietojärjestelmien käyttäjät

3.3 Tietojen luottamuksellisuuden varmistaminen

3.4 Sisäiset auditoinnit

3.5 Tietojärjestelmien kuvaus laatujärjestelmässä

FINAS S21/2002

3.6 Asiakirjat ja tiedostot sekä niiden säilyttäminen ja arkistointi

3.7 Tietojärjestelmän hankinta ja käyttö (myös laitteet ja ohjelmistot)

3.8 Menetelmien validointi ja mittausepävarmuus

3.9 Tulosten raportointi

4 Tietotekniikan termejä

SFS-EN ISO/IEC 17025 5.10.2 j):
...allekirjoitus tai vastaavat tunnistetiedot

- ”Vanhan ajan” allekirjoitus kynällä
- Mitä tarkoitetaan vastaavilla tunnistetiedoilla?
  - puumerkki, leima, ...
- Ei tarkoita vain ”sähköistä allekirjoitusta”
(sähköinen allekirjoituskin on eri asia kuin sähköinen tunnistaminen)

YHTEENVETO

- Tietotekniikan käyttö lisääntyy
- Tietotekniikan arviointitarve lisääntyy
- Arviointien harmonisointi oleellista:
tiedotus, koulutus, keskustelu